

Preservation of wetland habitats in the upper Biebrza Valley
Ochrona siedlisk mokradłowych doliny Górnej Biebrzy

Syg. GB/NP-JP/D2-5

Osowiec-Twierdza, 31 października 2018r.

Raport z monitoringu cietrzewia (*Tetrao tetrix*) w roku 2018, na obszarze objętym projektem LIFE11/NAT/PL/422 „Ochrona siedlisk mokradłowych doliny Górnej Biebrzy”, wykonanego w ramach działania D2: monitoring przyrodniczy projektu.

Monitoring cietrzewia (*Tetrao tetrix*) przeprowadzany jest na obszarze projektu LIFE11/NAT/PL/422 w obrębie wszystkich wcześniej znanych oraz potencjalnych ostoi gatunku, zgodnie z metodyką badań cietrzewia dla obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska (Grzywaczewski G., Marczakiewicz P., 2013). Monitoring polega na przeprowadzaniu nasłuchów oraz zliczaniu wszystkich tokujących samców na odpowiednich siedliskach gatunku, jak m.in. pogranicza lasów i terenów otwartych (bagna, łąki, torfowiska), luźno zadrzewione bagna oraz półotwarte obszary wstępnej fazy sukcesji leśnej.

Wiosenne liczenie na tokach przeprowadzono w roku 2018 dwukrotnie. Pierwsza kontrola miała miejsce w dniach 28-29 marca 2018 roku, druga 2 tygodnie później, tj. w dniach 10-11 kwietnia 2018 roku. Liczenia przeprowadzane były na około godzinę przed wschodem słońca do godziny 9:00, w okresie aktywności kogutów, przy optymalnej pogodzie – bezwietrznej i bez opadów (Tabela 1.). Obserwacje prowadzili pracownicy projektu Górna Biebrza oraz służby terenowe Obwodu Ochronnego Trzrzeczki.

Tabela 1. Daty prowadzonych kontroli wraz z najważniejszymi składnikami pogody

Warunki pogodowe	28.03.2018 (I kontrola)	10.04.2018 (II kontrola)
Temperatura	0,05 °C	4 °C
Opad	brak	brak
Wiatr	słaby	brak

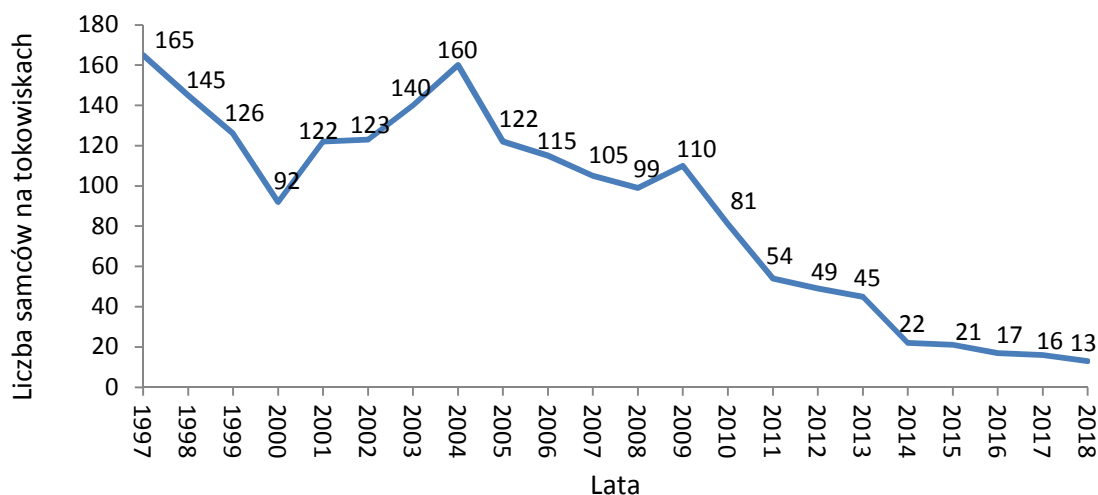

W roku 2018, podczas dwóch kontroli, na wyznaczonych stanowiskach, tj. Trzrzeczki, Szuszałewo, Ostrowie, Nowy Lipsk, Jałowo nie stwierdzono obecności tokujących kogutów cietrzewia. Nie odnaleziono także nowych ostoi na terenie basenu górnego Biebrzańskiego Parku Narodowego. Jest to trzeci rok z rzędu, kiedy nie zaobserwowano cietrzewi na tym terenie (Tabela 2.).

Tabela 2. Liczebność cietrzewia na terenie doliny górnej Biebrzy w latach 2013-2018

Rejon łęgowy	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Trzrzeczki	1	0	0	0	0	0
Ostrowie	2	0	1	0	0	0
Nowy Lipsk	0	0	0	0	0	0
Jałowo	0	0	0	0	0	0
Szuszałewo	0	0	0	0	0	0
Razem	3	0	1	0	0	0

Spadek liczebności populacji cietrzewia obserwuje się w Kotlinie Biebrzańskiej od blisko 10 lat (Rycina 1.). Trwały trend spadkowy populacji cietrzewia ma miejsce także w Polsce oraz niemal w całym zasięgu europejskim.

Rycina 1. Zmiany liczebności cietrzewia w latach 1997-2018 w Biebrzańskim Parku Narodowym / dane BbPN, npubl.

Populację cietrzewia na górnym basenie można uznać za szczątkową lub wymarłą (Grajewska A., Czernek Sz., 2017). Wskazane jest jednak dalsze prowadzenie monitoringu oraz kontynuowanie działań ochronnych utrzymujących odpowiednią strukturę siedlisk, korzystną również dla innych, cennych gatunków roślin i zwierząt.

Załączniki

1. Mapa z lokalizacją stanowisk monitorowanych w 2018 roku.
2. Dane przestrzenne w postaci plików wektorowych z lokalizacją monitorowanych stanowisk.

Literatura

1. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006. 2016. Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku.
2. Grajewska A., Czernek Sz., Raport końcowy z monitoringu wybranych gatunków ptaków na obszarze projektu LIFE11 NAT/PL/422 w latach 2013–2017. Augustów, Sapałówka 2017.
3. Grzywaczewski G., Marczakiewicz P. 2013. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006. Załącznik nr 3. Lublin - Osowiec - Warszawa.
4. Zawadzka D. 2014. Podręcznik najlepszych praktyk ochrony głuszca i cietrzewia. Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych. Warszawa.

Sporządził:

Justyna Pińkowska

asystent ds. ochrony przyrody
projektu LIFE11/NAT/PL/422

